

ירושלים, כ' בשבט תשס"ה
30 בינואר 2005

לכבוד:
חברת הכנסת אתי לבני
יו"ר הוועדה לקידום מעמד האשה
כאן

הנדון: חשיפת זהותם של תורמי זרע – מבט משווה

על-פי בקשתך, לקראת דיון בוועדה לקידום מעמד האשה בנושא שבנדון בחנו הסדרים בעניין זה בכמה מדינות.

בריטניה

ב-14 יוני 2004 הותקנו בבריטניה תקנות חדשות בנוגע למסירת מידע על תורמי זרע, ביציות ועוברים.¹ התקנות מבחינות בין מידע שהתקבל מתורם לפני 1 באפריל 2005 לבין מידע שיתקבל ממנו לאחר מועד זה.

מידע שהתקבל מתורם לפני 1 באפריל 2005 שמחזיקה הרשות המוסמכת לעניין זה בבריטניה (HFEA: Human Fertilization and Embryology Authority): נקבע כי הרשות תספק, על-סמך בקשה שהגיש לה אדם שמלאו לו 18 ושנולד בעקבות תרומת זרע / ביצית / עובר, מידע על התורם, **למעט מידע שעלול לחשוף את זהותו**. מידע שיימסר על התורם יכול לכלול פרטים כדלקמן:

- א. מין, גובה, משקל, מוצא אתני, צבע עיניים, צבע שיער, צבע עור, שנת לידה, ארץ לידה ומעמד אישי של התורם;
- ב. האם התורם מאומץ;
- ג. המוצא האתני של הורי התורם;
- ד. מבחני הסינון שעבר התורם וההיסטוריה הרפואית שלו ושל משפחתו;
- ה. אם יש לתורם ילדים – מספר הילדים ומינם;

¹ Human Fertilisation and Embryology Authority (Disclosure of Donor Information) Regulations 2004, אתר החקיקה הרשמי של בריטניה: <http://www.hmsa.gov.uk/acts.htm>

- ו. דתו של התורם, מקצועו, תחומי העניין שלו וכישוריו וכן המניע לתרומתו;
- ז. מידע נוסף שסיפק התורם מתוך כוונה להעבירו אל הנתרם – מבקש המידע.

התקנות מדגישות כי למרות כל הפירוט שלעיל, לא יימסר מידע שעלול להביא לזיהוי התורם – אם בפני עצמו, אם בצירוף מידע אחר שסביר שיגיע לידי המבקש.

מידע שנתקבל מ-1 באפריל 2005 ואילך: הרשות תספק על-פי בקשה כאמור גם פרטים על זהותו של התורם, דהיינו, נוסף על כל הפרטים שזכרו לעיל יסופקו הפרטים המזהים האלה: שם משפחה ושמות פרטיים של התורם; תאריך הלידה של התורם והעיר או המחוז שבו נולד; תיאור של מראה התורם וכתובתו הידועה האחרונה.

יודגש כי על-פי התקנות לא יימסר למבקש מידע שהוא אינו רוצה לקבל.

צרפת

אנונימיות התורם מובטחת על-פי חוק.²

שבדיה

על-פי חוק מ-1985, תרומת זרע אינה אנונימית, והנתרם יכול לקבל מידע על זהות אביו הביולוגי עם הגיעו לגיל 18.³

הולנד

בראשית יוני 2004 הותקנו בהולנד תקנות חדשות ולפיהן אסור למרפאות לקבל תרומות זרע אנונימיות. התקנות מאפשרות לילד שנולד מתרומת זרע לקבל מידע על זהות אביו הביולוגי עם הגיעו לגיל 16. דווח כי מדיניות חדשה זו הביאה לירידה דרסטית במספר תרומות הזרע אף לפני שעוגנה בחוק. בעקבות זאת נשים רבות בהולנד שנוקקות לתרומת זרע פונות לקבל אותה בבלגיה השכנה.⁴

נורבגיה

בנובמבר 2003 הועבר בנורבגיה חוק שאוסר קבלת תרומות זרע אנונימיות.⁵

² מסמך של ה-British Society for Population Studies מיוולי 2004,

<http://www.lse.ac.uk/collections/BSPS/dayMeetings/AGMMeeting6July2004.htm>

³ מסמך של ה-British Society for Population Studies מיוולי 2004,

<http://www.lse.ac.uk/collections/BSPS/dayMeetings/AGMMeeting6July2004.htm>

⁴ דיווח שהתפרסם בעיתון ה-TIMES ב-3 ביוני 2004 ומופיע באתר האינטרנט:

<http://www.menshealth.co.uk/news/story.phtml?id=2456>

⁵ http://www.iol.co.za/index.php?set_id=1&click_id=29&art_id=qw107261964075B243

אוסטריה

ילד שנולד מתרומת זרע יכול לקבל מידע על זהות אביו הביולוגי בהגיעו לגיל 14.⁶

ספרד

החוק בספרד קובע כי תרומת זרע היא אנונימית, ופרטי זהותו של התורם יישמרו בסודיות. לילד שנולד מתרומת זרע או לבא כוחו שמורה הזכות לקבל מידע כללי על התורם, אך על לא זהותו.⁷

מדינת ויקטוריה (באוסטרליה)

ב-1998 התקבל במדינה חוק שלפיו תרומות זרע יכולות להתקבל רק מתורמים שמוכנים שזהותם תיחשף כאשר הילד שנולד מזרעם יגיע לגיל 18. מרפאות במדינה התלוננו לאחרונה כי מאז נחקק החוק ירד פלאים מספרם של התורמים.⁸

ארצות-הברית

ברוב בנקי הזרע בארצות-הברית זהות תורם הזרע היא עדיין בבחינת סוד שמור.⁹ בשנת 1982 נפתח בעיר ברקלי שבקליפורניה בנק זרע שלא למטרות רווח, שמנות הזרע בו מגיעות רק מתורמים המסכימים שזהותם תיחשף לפני צאצאיהם הגנטיים בהגיעם לבגרות.¹⁰ בעקבותיו נפתחו בנקי זרע נוספים בארצות-הברית שהתורמים בהם מוכנים שזהותם תיחשף, אם בעת קבלת התרומה אם אחר כך.¹¹

בכבוד רב,
ליאור בן דוד
עובד מחקר ומידע

אישור: הודיה קין, ראש צוות
עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

⁶ ידיעה שהתפרסמה ב-17 בינואר 2004 באתר האינטרנט של ה-Times On Line:

⁷ <http://www.timesonline.co.uk/article/0,,2-966732,00.html>

⁸ מרכז מחקר ומידע של הכנסת, בנק הזרע – שמירה על אנונימיות התורמים, כתבה רחל ורצברגר, 28 במאי 2002.

⁹ <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3032484,00.html>

¹⁰ מאמר שהתפרסם באתר האינטרנט של ABC News, <http://abcnews.go.com/WNT/story?id=129948&page=1>, בנק הזרע – שמירה על אנונימיות התורמים, כתבה רחל ורצברגר, 28 במאי 2002.

¹¹ מרכז מחקר ומידע של הכנסת. בנק הזרע – שמירה על אנונימיות התורמים, כתבה רחל ורצברגר, 28 במאי 2002.

<http://www.abcnews4.com/news/stories/0104/120420.html>